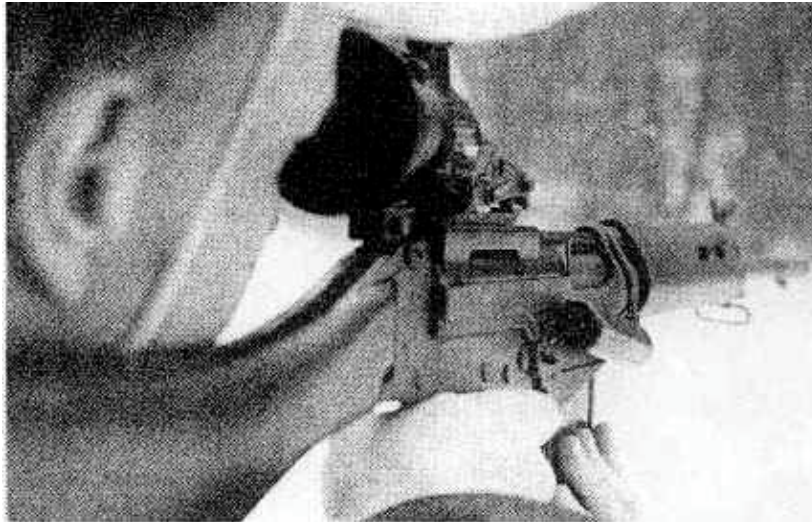

SUIT

Englantilainen silmänjatke

Teksti: SJA Sihvola

Historiaa

Sight, Unit, Infantry, Trilux L2A2 oli ensilinjan käytössä 1980-luvun lopulle saakka, kunnes SA-80 SUSAT-tähtäimeen (Sight, Unit, Small Arms, Trilux) Englannissa ja AUG Australiassa korvasi L1A1:n. SUITin on suunnitellut Royal Armament Research and Development Establishment (RARDE) ja tähtäimen valmistajana toimi Avimo Ltd. Tähtäimen suunnitteluperusteina oli:

- Hämärässä/yöllä tapahtuvan ammunnan tehokkaan kantaman kaksinkertaistaminen avotähtäimiin verrattuna.
- Taustasta heikosti erottuvan kohteen havaitsemisen parantaminen.

RARDE kehitti tähtäimen ottamalla prismakiikarin puoliskon, lisäämällä siihen muovisen jyvän ja suunnitteleamalla kiinnityksen normaaliin

L1A1:n kanteen. Kehitystyö alkoi vuonna 1969 ja ensimmäisen version (L2A1) kenttäkokeet suoritettiin vuonna 1971. Näiden jälkeen siihen tehtiin pieniä muutoksia, jolloin syntyi L2A2 SUIT (Trilux) -tähtäin ja palveluskäyttö alkoi maaliskuussa 1974.

Tähtäimeen on tehty sovitusta useaan eri aseeseen mm: L1A1, L2A1, L7A1 (FN MAG), G3, M16, L14A1. Se on ollut käytössä ainakin Englannissa, Australiassa ja Israelissa.

Kuten kaikista käyttökelpoisista tuotteista, tästäkin on saatavana ”venäläinen versio”, 1P29. Tähtäin on lähes identtinen esikuvansa kanssa, suurimpana erona jalka, joka AK:ssa kiinnitetään laatikon sivuun. Venäläisessä versiossa on parannuksena etäisyydenarviointiasteikko sekä enemmän asetuksia etäisyy-

densäätoivivussa.

Ominaisuuksia

Mitat:

- pituus 18,8 cm
- leveys 7,6 cm
- korkeus 6,9 cm

Paino: 0,340 kg

Tähtäin: ”ylösalaisin käännetty jyvä”

Etäisyyssäädöt: 300 m ja 500 m

Suurennus: 4x

Näkökenttä: 8°

Silmänetäisyys: 3,5 cm

Käyttöalue: -75° C - +90° C

SUIT koostuu kahdesta pääosasta: tähtäimestä ja jalkakansiyhdistelmästä. Tähtäin on valmistettu alumiiniseoksesta ja sisältää optiikan. Okulaarilinssi sijaitsee asees keskilinjalla ja objektiivinen keskilinjan vasemmalla puolella, jotta etutähtäin ei tulisi näkökenttään eikä lämpöväreily näkyisi. Jyvä on ylhäältä ”riippuva”, jotta se ei peittäisi pieniä kohteita eikä rekyyli nostaisi sitä kohteen päälle. Jyvän pää on mahdollista valaista tritium-ampullin avulla.

Tähtäimen jalka koostuu T-muotoisesta jalasta, joka on kiinnitetty kahdella niitillä normaaliin kanteen pistehitsattuun kehikkoon.

Vakiokannen käyttö herättää aluksi ihmetystä, mutta tarkemmin asiaa ajatellen olen tullut siihen johtopäätökseen, että vakiokannen käytöllä on ensisijaisesti varmistettu kiväärin helppo ja nopea huoltaminen, kuin että tarkoituksena olisi ollut rahansäästö tai huono suunnittelu. Tuskin tuhansittain tuotettu parempi kiikarikansi olisi paljoakaan tavallista enempi maksanut

Asennus ja käyttö

SUITin asennus aseeseen tapahtuu yksinkertaisesti korvaamalla vakio- kansi tähtäimen jalka- kansiyhdistelmällä ja kiinnittämällä pikakiinnityksellä oleva tähtäin jalkaan. Sivuttaissäätöruuvissa asteikon väli siirtää osumapistettä 10 cm/100 m. Korkeussäätö on vastavaanlainen. Korkeutta säätäessä on kuitenkin muistettava ensin löysätä säätöruuvin lukitusruuvi.

Tähtäimessä on etäisyydensäätövipu. Vivun ollessa taka-asennossa ase kohdistetaan 300 metriin. Vivun kääntö etuasentoon muuttaa osumapisteen 500 metriin sopivaksi. 5,56 NATO –kaliiperisiin aseisiin tehdyissä tähtäimissä (israelilaiset) matkat ovat 200 m ja 400 m.

Käytettäessä tähtäintä hämärässä/yöllä käännetään kirkkaudensäätönapulasta sopiva valaistus tähtäimen jyvän päähän. Ylijäämätähtäimistä on poistettu radioaktiivinen aine, joten usein niissä valaisu on hoidettu patterin ja ledin avulla.

Esimerkkikappale

Tähtäimen mukana tuli tritium- kapselin tilalle tuleva ledi patterineen sekä uusi silmäkumi.

Tähtäin oli hyväkuntoinen, linssit olivat kirkkaat ja kaikki osat toimi-

vat. Tähtäin oli maalattu uudestaan paksulla kerroksella mustaa maalia osaksi vanhan maalin päälle, joten ulkonäkö on hieman hätäisesti entisöidyn näköinen. Lisäksi tähtäimen etuosan ja rungon välinen tiiviste oli ainakin yhdestä kohden poikki eikä muutenkaan ollut järin vakuuttavan oloinen, joten kostealla ilmalla saattaa hieman kosteutta pesiytyä tähtäimen sisälle. Tähtäin on normaaliin armeijatyylisiin suunniteltu, joten varovaisesti toimien sen kyllä saa itsekäin puretuksi (...ja kasatuk- si), jos tarve niin vaatii.

Tähtäimeen joutuu katsomaan todella läheltä pienestä silmänetäisyydestä johtuen, joten ensimmäisillä laukauksilla jännittää osuuko tähtäin silmäkulmaan. Itsevalaisevaa jyvää testasin pimeässä komerossa, jolloin huomasin, että jyvän ”hehku” on todella vaatimatonta. On oltava melkein säkkipimeää, ennenkuin punaisen valon huomaa. Toisaalta, jos valo olisi voimakkaampaa, voisi se vaikuttaa pimeänäkökykyyn.

Koeammunta

Sitten eikun radalle. Ylhäältä tuleva jyvä vaikutti ensisilmäyksellä oudolta, mutta siihen tottui erittäin nopeasti. Kuten aikaisemmin arvelinkin, niin silmäkulmaanhan se kiikari kolahti heti ensimmäisellä laukauksella. Tätä tapahtui makuu- ammunnassa melkein jokaisella laukauksella, mutta käytettäessä silmäkumia, ei tuota juurikaan huomannut. Koeampujista olin itse ainoa, jolla tätä pään kolhimista tapahtui, joten vikaa saattaa olla hieman ampujassakin. Polvi- ja pystyasennossa kiikari pysyi itselänikin aloillaan.

Tähtäin on mukavan kevyt, jolloin se ei lisää liikaa L1A1:n jo muutenkin riittävää painoa. Objektiivin on sivussa piippulinjasta, joka ei ole ongelma kouluammunnassa, mutta SRA- / practical-käytössä sen joutuu huomioimaan.

Etäisyydensäätövivun kääntö taemmasta asennosta eteen nosti osu- mapistettä 25 cm / 100 m.

Tähtäintä ja kantta irroiteltiin useaan kertaan ammunnan aikana, jolloin ei huomattu näkyvää muutosta osu- pisteessä. Nähtäväksi jää miten kymmenet irroituskerrat vaikuttavat tähän. Itse en usko paljoakaan tämän vaikutukseen, koska vanhassa kannessa ei ole huomattavissa sivuttaisväljyyttä ja pituussuunnasahan rekyyli työntää kannen etosastaan tiukasti runkoon kiinni.

Ulkomaisilla keskustelupalstoilla on paljon kritisoitu jalan ja kehikon yhdistävien niittien löystymistä. Nämä on ainakin joissain erissä niitattu yhteen alumiininiiteillä, jotka eivät kestä rekyyliä. Testattavassa kappaleessa ei vielä 120 laukauksen jälkeen ollut mitään välyksiä havaittavissa, joten on hieman toivoa, ettei jalan niittejä tarvitse alkaa korvaamaan ruuveilla tms.

Lopputuloksena SUITista jäi hyvin positiivinen kuva. Ehkä itselläni oli hieman negatiivisia ennakoosenteita englantilaista laitetta kohtaan, mikä lisäsi tyytyväisyyttäni, kun laite ei heti hajonnutkaan.

SUITia ei ole suunniteltu tarkka- ampujan kiikariksi. Tarkkaa am- muntaa ajateltaen tähtäimen jyvä on häiritsevän suuri ja ristikko olisi paljon parempi pieneen maaliin tähdättäessä. Vielä kun tähtäyslinja- kin on sivussa piippulinjasta, niin sniper-käyttö voidaan unohtaa. Ja kyllähän tähtäimen kiinnitys vakio- kanteen kertoo, että aivan millimet- rin tarkkaan sotatyöhön tätä ei ole tarkoitettu.

Kuitenkin nopeassa ammunassa suurella jyvällä on helppo ja nopea tähdätä ja pieni tähtäys- ja osu- pisteinen sivuttaisero ei alkuperäisessä käyttötarkoituksessa haittaa. Ohje- säännön mukainen kohdistus onkin tapahtunut niin, että tähtäin sääde- tään piippulinjan mukaisesti, eli sivuttaisheitto on ollut kaikilla mat- koilla sama.